

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ		
СРПСКИ ЈЕЗИК		
РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ОСМИ	4	144
ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> ✓ Цјеловит развој потенцијала ученика кроз овадавање и проширивање знања о језику и унапређивање језичке комуникације у сврху успјешнијег школовања и функционисања у социјалној средини. ✓ Коришћење граматичких и правописних законитости српског књижевног језика кроз правилно усмено и писмено изражавање. ✓ Унапређивање културе изражавања у циљу олакшавања свакодневне комуникације са околином. ✓ Разумијевање, доживљавање и тумачење књижевних, позоришних и филмских дјела. ✓ Развијање љубави према матерњем језику кроз усвајање моралних начела и васпитање за живот и рад у духу хуманизма, истине и солидарности. 		
ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА		
<ul style="list-style-type: none"> - Усавршавање и унапређивање технике читања (гласног и у себи). - Овладавање и увјежбавање технике читања и писања другог писма (штампана и писана слова). - Правилно писање/преписивање ријечи, реченица или краћих састава/текстова коришћењем оба писма. - Богаћење рјечника, језичког и стилског израза. - Утврђивање знања о врстама ријечи. - Богаћење и проширивање знања о реченичним дијеловима. - Препознавање и разликовање појмова промјенљивих и непромјенљивих ријечи. - Изграђивање говорне културе кроз примјену наученог градива. - Усмено и писмено изражавање садржаја прочитаног дјела. - Стварање навика за концизно и јасно усмено и писмено изражавање. - Оспособљавање за самостално планско причање и описивање. - Правилно примјењивање усвојених правописних норми. - Усавршавање технике писања писменог састава. - Анализа и тумачење ликова, његовање критичког мишљења и личног доживљаја књижевних дјела. - Читање, разумијевање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за дјецу. 		

<ul style="list-style-type: none"> - Развијање интересовања за садржаје из дјечијих и едукативних емисија коришћењем савремених информационих технологија. - Оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења (позориште, филм) и усвајање функционалних појмова позоришне и филмске умјетности. - Богаћење рецептивног и експресивног рјечника кроз развијање навике читања, самостално кориштење библиотеке. - Кориштење говорно-језичке комуникације у духу солидарности и развијања љубави према матерњем језику. - Оспособљавање за самосталније служење књигом као једним од извора знања, вјештина и навика. - Препознавање књижевног дјела по основним умјетничким одредницама. 		
САДРЖАЈИ ПРОГРАМА		
Ред. бр.	Теме	Оквирни број часова
1.	Читање и писање	30
2.	Језик и граматика	42
3.	Језичка култура и правопис	42
4.	Књижевност и лектира	30
ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ		
Наставна тема 1: Читање и писање (30)		
Посебни циљеви: Усавршавање и унапређивање технике читања (гласног и у себи). Овладавање и увјежбавање технике читања и писања другог писма (штампана и писана слова). Правилно писање/преписивање ријечи, реченица или краћих састава/текстова коришћењем оба писма. Богаћење рјечника, језичког и стилског израза.		
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ		САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
Ученик: <ul style="list-style-type: none"> - познаје садржаје из претходног разреда; - увјежбава писање слова другог писма која је упознао у претходном разреду, учи нова слова (уколико је савладао читање и писање првог писма); - разликује текстове писане различитим писмима; - пише реченице по диктату на једном или оба писма; - чита текст (у себи/на глас), одговара на питања везана за 		<ul style="list-style-type: none"> • Понављање и увјежбавање градива из претходног разреда • Увјежбавање старих и обрада нових слова другог писма – писана слова (препознавање и именовање графема, правилно и уредно писање графема) • Преписивање текста са једног на друго писмо • Диктат (ћирилица и/или латиница)

<p>прочитани текст, препричава текст, истраживачки, усмјерено, изражајно;</p> <ul style="list-style-type: none"> - увјежбава изражајно читање и читање по улогама; - користи помагала (дебеле оловке, адаптер за оловку, штипаљка за папир) уколико је потребно. 	<ul style="list-style-type: none"> • Читање текстова на оба писма (штампана велика и мала, писана слова) • Изражајно читање (на глас, у себи, разумијевање прочитаног, давање одговора на питања) • Читање и казивање по улогама • Читање у себи са унапријед постављеним задатком • Асистивна технологија (коришћење различитих помагала, софтвера, програма и игара на рачунару или таблету за увјежбавање читања и писања) <p>НАПОМЕНА: Због великог броја часова ове наставне теме читања и писање другог писма се може увјежбавати током обраде књижевних дјела као што су: Добриша Цесарић: <i>Балада из предграђа</i> Добриша Цесарић: <i>Воћка послје кише</i> Зијо Диздаревић: <i>Мајка</i> Војислав Илић: <i>Вече</i> Десанка Максимовић: <i>Пролећна песма</i> Јохан Волганг Гете: <i>Мајска песма</i></p> <p>НАПОМЕНА: (могу се користити и друга сродна дјела, одломци, појединачно строфе и сл). Током обраде ових дијела акценат се ставља на читање и писање</p>
Наставна тема 2: Језик и граматика (42)	
Посебни циљеви: Утврђивање знања о врстама ријечи. Богаћење и проширивање знања о реченичним дијеловима. Препознавање и разликовање појмова промјенљивих и непромјенљивих ријечи.	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - разликује и проналази субјекат и предикат у реченици (КО РАДИ? и 	<ul style="list-style-type: none"> • Субјекат и предикат

<p>ШТА РАДИ?);</p> <ul style="list-style-type: none"> - препознаје и показује ријечи које припадају субјекту, које га ближе одређују, допуњавају и објашњавају; - препознаје и показује ријечи које припадају предикату, које га ближе одређују, допуњавају и објашњавају; - препознаје прилошке одредбе за мјесто, вријеме, начин; - упознаје прилошке одредбе за количину, узрок; - проналази објекат у реченицама, наводи питања на која га добијамо КОГА и ШТА? - зна да атрибут стоји уз именицу, и да говори КАКВО, ЧИЈЕ и ОД ЧЕГА је нешто; - набраја промјењиве врсте ријечи; - у спонтаном говору врши промјене кроз лица, род, број, падеже; - препознаје заједничке именице (са заједничким особинама), набраја пар примјера; - упознаје збирне, градивне именице; - препознаје властите именице, наводи примјере, зна да се пишу великим почетим словом; - разликује глаголе који означавају радњу, стање и збивање, проналази их у реченици (тексту), разврстава их; - препознаје придјеве, значење и врсте; - упознаје се са бројевима као врстом ријечи и њиховим значењем; - препознаје бројеве у реченицама; - препознаје личне замјенице у спонтаном говору, адекватно их користи, налази их у тексту; - препознаје, разликује и именује 	<ul style="list-style-type: none"> • Субјекатски и предикатски скуп ријечи • Прилошке одредбе • Објекат • Атрибут • Промјењива врста ријечи • Именице (род и број) • Именице (заједничке, властите, збирне и градивне) • Глаголи (радња, стање и збивање) • Придјеви • Компарација придјева • Бројеви • Личне замјенице • Врсте реченица по значењу • Непромјењиве врсте ријечи (прилози, приједлози, везници, рјечце, узвици) • Презент • Перфекат • Футур • Падежи
---	---

<p>изјавне, упитне, узвичне, потврдне и одричне реченице;</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја непромјенљиве врсте ријечи; - препознаје и разумије садашње вријеме; - препознаје и разумије прошло вријеме; - препознаје и разумије будуће вријеме; - мијења глагол кроз времена уз помоћ прилоше одредбе за вријеме; - упознаје се са појмом падеж/падежи; - зна да у нашем језику има 7 падежа, набраја их; - правилно употребљава падеже у спонтаном повору. 	
<p align="center">Наставна тема 3: Језичка култура и правопис (42)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <p>Израђивање говорне културе кроз примјену наученог градива.</p> <p>Усмено и писмено изражавање садржаја прочитаног дјела.</p> <p>Стварање навика за концизно и јасно усмено и писмено изражавање.</p> <p>Оспособљавање за самостално планско причање и описивање.</p> <p>Правилно примјењивање усвојених правописних норми.</p> <p>Усавршавање технике писања писменог састава.</p>	
<p align="center">ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ</p>	<p align="center">САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ</p>
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - усмено и писмено описује слике које посматра и социјалне ситуације у којима се нашао у блиској прошлости и које га чекају у блиској будућности; - усмено и писмено одговара на питања везана за слику или предмет, догађај, доживљај и неки социјални контекст; - усмено и писмено описује догађаје и доживљаје поштујући хронолошки редослијед; - усмено и писмено описује бића и предмета уз кориштење епитета и поређења, користи проширене и 	<ul style="list-style-type: none"> • Хронолошко причање догађаја или доживљаја • Причање и препричавање (препричавање са проширивањем приче, на основу датог текста/ријечи, на основу датог краја, почетка, након слушања музике, доживљаја и догађаја, причање приче на основу слике са цјеловитим садржајем или низа слика, допуњавање започетих реченица, препричавање краћих прича, коришћење појмова прије, после на крају) • Причање доживљаја

<p>сложене реченице, проширује рјечник;</p> <ul style="list-style-type: none"> - упознаје разлику између причања догађаја и извјештавања као и питања на које извјештај треба да одговори; - осмишљава и пише краће саставе на одређену тему; - усмјерено и правилно води телефонске разговоре; - осмишљава изглед честитке; - учествује у припреми и реализацији школске приредбе са осталим ученицима из одјељења/школе; - активно учествује, усмено и писмено у осмишљавању састава; - пише састав на задату тему; - усваја и примјењује правила писања писма; набраја шта нам је све потребно да бисмо написали и послали писмо; показује како се тачно адресира писмо; - користи и познаје правила писања великог слова; - познаје и користи правила писања придјева у суперлативу - усваја правила везана за писање самогласника Ј (о-и, и-о, а-и, и-и, и-у, и-а); - препознаје најчешће скраћенице у тексту, наводи њихово значење; - правилно пренесе ријеч у други ред (на самогласнику). 	<ul style="list-style-type: none"> • Препричавање на основу питања • Извјештавање • Писање и описивање (усмено и писмено описивање бића, ликова, простора, предмета и догађаја/доживљаја, писмено одговарање на питања) • Писање састава на тему по слободном избору • Телефонски разговори (осмишљавање и вођење разговора на одређену тему, читање по улогама) • Осмишљавање и креирање честитке (рођендан, Нова Година, 8. март) • Писање писма • Рецитовање и записивање научених текстова • Вјежбе усавршавања рукописа и технике писања • Припрема за школску писмену задаћу • Четири школска писмена задатка и исправак <p><i>Правопис</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • понављање садржаја из претходног разреда • писање великог слова (властита имена, називи градова, наслови књига, часописа, имена народа, имена празника, установа) • писање НАЈ у суперлативу • Сугласник Ј • Скраћенице • преношење ријечи у други ред • употреба (;) и неколико тачака (...) • употреба запете (,) у набрајању
<p align="center">Наставна тема 4: Књижевност и лектира (30)</p>	
<p>Посебни циљеви:</p> <p>Анализа и тумачење ликова, његовање критичког мишљења и личног доживљаја књижевних дјела.</p> <p>Читање, разумијевање и тумачење популарних и информативних текстова из илустрованих енциклопедија и часописа за дјецу.</p> <p>Развијање интересовања за садржаје из дјечијих и едукативних емисија кришћењем савремених информационих технологија.</p> <p>Оспособљавање ученика за доживљавање и вредновање сценских остварења</p>	

(позориште, филм) и усвајање функционалних појмова позоришне и филмске умјетности.

Богаћење рецептивног и експресивног рјечника кроз развијање навике читања, самостално кориштење библиотеке.

Кориштење говорно-језичке комуникације у духу солидарности и развијања љубави према матерњем језику.

Оспособљавање за самосталније служење књигом као једним од извора знања, вјештина и навика.

Препознавање књижевног дјела по основним умјетничким одредницама.

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none">- прати и слуша читање књижевних текстова или пјесама у учионици и учествује у разговорима о њима;- стрпљиво посматра и прати филмско или позоришно дјело намијењено дјеци;- учествује у колективном гледању филма или позоришне представе;- се понаша социјално прихватљиво током боравка у биоскопу, позоришту, на школским свечаностима и другим пригодама;- увиђа разлику између анимираног (цртаног) и играног филма;- усмено и писмено препричава садржај књижевног, филмског или позоришног остварења;- прави илустрације књижевног, филмског или позоришног дјела;- упознаје основна занимања у филмској и сценској умјетности;- уочава разлику између филма и позоришне представе;- разликује основне врсте књижевних дијела;- разумије прочитани текст;- интерпретира прочитани текст;- одређује мјесто и вријеме радње;- разликује главне и споредне ликове у књижевном, сценском или филмском дјелу;- разликује позитивне и негативне	<ul style="list-style-type: none">• Слушање прича (активно слушање приче која се чита/прича, препричавање приче након слушања, прегледање и повезивање слика са прочитаним текстом, разговор о особинама ликова, илустровање приче, догађаја из приче или лика из приче)• Гледање дјечијих представа и филмова (пристојно понашање у позоришту/биоскопу, пажњиво гледање, препричавање садржаја <i>филма/ позоришног дјела</i> , илустровање догађаја/ликова из филма/ позоришног дјела)• Основна занимања у филмској и сценској умјетности (писац, режисер, глумац)• Разлике између представе и филма• Анализа дјела• Врсте књижевних дјела (уочавање разлике између пјесме и приче, бајке и басне, основне карактеристике басне)• Мјесто и вријеме радње у књижевном, филмском или позоришном дјелу)• Анализа ликова (уочавање главних и споредних ликова, њихових особина)• Лирска пјесма (основне одлике)• Бајка, басна, приповијетка

<p>особине и поступке ликова у књижевним, сценским или филмским дјелима;</p> <ul style="list-style-type: none"> - идентификује и именује основне карактеристике лирске пјесме; - уочава строфе, стихове, риме, лирских слика, стилских фигура; - идентификује и именује основне карактеристике бајке, басне, приповијетке; - именује и разумије основне карактеристике народних умотворина; - развија читалачке навике и љубав према књизи - биљежи прочитано; - се све више осамостаљује у коришћењу школске библиотеке; - развија и његује љубав према матерњем језику, култури, традицији и учтивој комуникацији; - богати рјечник кроз читање и гледање дјечијих часописа, емисија и едукативних текстова и садржаја коришћењем савремених информационих технологија. 	<ul style="list-style-type: none"> • Народне мудрости: загонетке, питалице, пословице и брзалице (избор); • Рјешавање укрштеница • Савремена информациона технологија (претраживање информација на одређену тему коришћењем савремених информационих технологија) <p><i>Текстови:</i> (могући избор)</p> <ul style="list-style-type: none"> • народне приповијетке и бајке: <i>Златна јабука и девет пауница</i> (по избору) <i>Свети Сава и ђаво</i> • Петар Кочић: <i>Јазавац пред судом</i> (одломак); • Бранко Радичевић: <i>Кад млидијаш умрети</i>; • Јован Јовановић Змај: <i>Кажми ми, кажми</i>; • Лаза Костић: <i>Међу јавом и мед сном</i> • Јован Дучић: <i>Подне</i> • Јован Дучић: <i>Село</i> • Мирослав Антић: <i>Плава звезда</i>; • Петар Кочић: <i>Јаблан</i>; • Петар Кочић: <i>Кроз маглу</i> • Ђуро Дамјановић: <i>Јевташ, кад дође зима</i> • Јован Стерија Поповић: <i>Покондирена тиква</i> (одломак); • Десанка Максимовић: <i>Стрепња</i>; • народне мудрости: загонетке, питалице, пословице и брзалице (избор); <p>НАПОМЕНА: користити предложене текстове у цјелини или прилагодити ученику (одломак, строфе...) уз кориштење илустрација прича и пјесама</p> <p><i>Лектира:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Бранко Ћопић: <i>Орлови рано лете</i> • Бранко Радичевић: <i>Песме о мајци</i> • Стеван Сремац: <i>Поп Ђура и поп Спира</i>; • Петар Кочић- <i>Приповијетке</i> <p>НАПОМЕНА: Наставници могу да</p>
---	--

	одаберу и друга сродна дјела која су им доступна, као и одломке из предложених дјела
КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА	
Наставни програм за предмет Српски језик у осмом разреду у корелацији је са одређеним темама (исходима и садржајима) наставних предмета: Ликовна култура, Музичка култура, Познавање природе, Познавање друштва, Васпитни рад у одјељењској заједници.	
НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА	
<p>На почетку школске године неопходно је извршити иницијалну процјену ученика да би се утврдио ниво усвојености градива из претходног разреда. У складу са утврђеним образовним потребама, наставник има слободу да програм прилагоди ученицима. Најважније је утврдити ученикове могућности и потребе, те од њих полазити у даљем савладавању нових наставних садржаја.</p> <p>Неопходно је имати на уму да је сваки ученик индивидуа за себе, са различитим способностима. У наставном програму српског језика за ученике са лаким оштећењем интелектуалног функционисања понуђен је широк дијапазон исхода учења од оних једноставних које ће уз учење и уложени труд савладати ученици са скромнијим когнитивним капацитетима, до оних сложенијих који су намијењени ученицима чије су способности веће. Потребно је издвојити довољан број часова за понављање садржаја из претходног разреда нарочито из ообласти граматике и правописа. Понуђен је оквиран број часова за сваку наставну тему који није обавезујући као ни садржаји који служе да би се остварио дефинисани исход. Садржаје је могуће измијенити и пригагодити образовним потребама ученика. Потребно је постепено развијати свијест и осјећај да је читање средство за упознавање и усвајање нових знања. Избор текстова и књижевних дјела може бити и из других извора. Могу се замијенити сродним дјелима која су примјеренија одређеном ученику и његовим способностима а такође их је могуће скратити и прилагодити (поједноставити, илустровати итд). Неопходно је користити што више конкретних примјера из свакодневног живота, слика, илустрација као и мултимедијалних средства учења. У оквиру рада у групама неопходно је подстицати и развијати сарадњу и тимски дух. Ученици треба да буду унапријед упознати са техникама и критеријумима оцјењивања. У односу на способности ученика користити различите технике оцјењивања: усмена провјера знања, писана провјера знања, демонстрација научног, портфолио и друго.</p>	